

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 27.2.2024
COM(2024) 101 final

2024/0054 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om fortsatta samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Sedan Rysslands invasion av Ukraina har gasflödet från Ryssland till EU avsiktligt avbrutits i ett medvetet försök att använda energi som ett politiskt vapen. År 2021 kom ca 45 % av EU:s gasförsörjning från Ryssland. Sedan februari 2022 har denna andel minskat kontinuerligt. År 2023 importerade unionen omkring 25 miljarder kubikmeter rysk gas via rörledningar. Rysk gas stod för 15 % av EU:s totala import (rörledningsgas och flytande naturgas) 2023. På grund av försörjningsavbrott och den ansträngda marknaden sedan februari 2022 har tolv medlemsstater aktiverat den första eller den andra krisnivån enligt den gemensamma EU-klassificeringen, i enlighet med förordning (EU) 2017/1938 om tryggad gasförsörjning.

Avbrottet i gasförsörjningen hade en påtaglig inverkan på el- och gaspriserna och prisvolatiliteten, på inflationen och på den allmänna finansiella och makroekonomiska stabiliteten i EU samt invånarnas ekonomiska välfärd. Grossistpriset 2022 var i genomsnitt mer än fem gånger högre än före den kris som utlöstes av Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022 och steg till och med över 300 euro/MWh när krisen var som värst sommaren 2022. Från februari 2022 låg priserna på högre nivåer än före krisen, och prisvolatiliteten var fortsatt stor. Konkurrenskraften för företagen i EU, särskilt inom energiintensiva industrier, påverkades negativt samtidigt som invånarnas köpkraft har minskat.

Mot bakgrund av detta lade kommissionen den 20 juli 2022 fram ett förslag till rådets förordning om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas, som antogs av rådet den 5 augusti 2022 som förordning (EU) 2022/1369. Sedan förordning (EU) 2022/1369 antogs har medlemsstaterna genomfört den genom att vidta åtgärder för att minska sin respektive efterfrågan på gas med 15 %.

Förordning (EU) 2022/1369 innehåller bestämmelser om en frivillig minskning av efterfrågan på gas i hela unionen med 15 %. I förordningen anges även att rådet, om åtgärderna för frivillig minskning av efterfrågan visar sig vara otillräckliga för att hantera risken för allvarlig försörjningsbrist, eller om minst fem behöriga myndigheter i medlemsstater som har tillkännagett en nationell beredskapsnivå så begär, på förslag från kommissionen får tillkännage unionsberedskap genom ett genomförandebeslut. En sådan unionsberedskap skulle innebära att målet att minska efterfrågan med 15 % blir obligatoriskt, och fungerar som ett skyddsnät i händelse av en kris.

Sedan förordning (EU) 2022/1369 antogs har EU mellan augusti 2022 och december 2023 redan minskat efterfrågan på gas med 18 % på frivillig grund (ca 101 miljarder kubikmeter har sparats). Det fortsatta behovet av att fortsätta att minska efterfrågan på gas för att säkerställa försörjningstrygghet och begränsa prisvolatiliteten ledde till att rådet förlängde förordningen med ett år fram till den 31 mars 2024. Såsom framgår av kommissionens rapport COM(2024) 88 var insatserna för att minska efterfrågan det som bidrog allra mest till att ersätta bortfallet av rysk rörledningsgas, i och med att ca 65 miljarder kubikmeter gas sparades under 2023.

Medlemsstaterna måste fortfarande ha beredskap för eventuell allvarlig gasbrist, på ett samordnat sätt och i en anda av solidaritet. Trots de åtgärder som vidtagits kvarstår allvarliga problem inom energiförsörjningen, och de kan påverka den allmänna energitryggheten om efterfrågan inte ligger kvar under en säker nivå. De globala gasmarknaderna är fortfarande ansträngda och förväntas fortsätta vara det under en tid framöver, eftersom ny

kondenseringskapacitet för flytande naturgas som globalt planeras vara i drift före 2026 är mycket begränsad.

Ytterligare risker inbegriper fortsatt försämring när det gäller geopolitiska hot som påverkar försörjande regioner, en eventuell återhämtning i efterfrågan på flytande naturgas i Asien, vilket kan minska tillgången på gas på den globala marknaden, väderförhållanden som kan påverka vattenkraftslagring och kärnkraftsproduktion och kräva en ökad användning av gaseldad kraftproduktion samt ytterligare avbrott i gasförsörjningen, vilket kan påverka den påfyllning av underjordiska gaslagringsanläggningar som krävs för en trygg vinter 2024–2025.

Vidare innehåller kommissionens rapport COM(2024) 88 flera scenarier som visar på behovet av en varaktig minskning av efterfrågan i syfte att säkerställa påfyllning av lagren och försörjningstrygghet 2024–2025 i händelse av ett ryskt avbrott. Ett fullständigt avbrott i den ryska försörjningen är ett viktigt scenario som bör beaktas, bland annat på grund av att det nuvarande avtalet om transitering genom Ukraina löper ut den 31 december 2024 och att de geopolitiska spänningarna skulle kunna öka ytterligare. Om efterfrågan skulle återhämta sig till samma nivåer som före krisen (dvs. ingen varaktig minskning av efterfrågan) skulle lagren, i händelse av ett avbrott i den ryska försörjningen, kunna vara uttömda så snart som i februari 2025 enligt dessa scenarier. Det skulle innebära att EU inte har de volymer som krävs för att försörja konsumenterna under återstoden av vintern 2024–2025. Dessutom skulle EU inleda lagerpåfyllningssäsongen 2025–2026 på rekordlåga nivåer, vilket innebär att försörjningstryggheten 2025–2026 likaså skulle äventyras. Riskerna när det gäller försörjningstryggheten vid ett fullständigt avbrott i den ryska försörjningen bekräftas även av det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas (Entso-G) i dess försörjningsprognos för vintern. Entso-G drog slutsatsen att även om den allmänna försörjningssituationen i EU har förbättrats kan ytterligare åtgärder komma att behövas för att säkerställa balans mellan tillgång och efterfrågan på gas vid ett fullständigt avbrott i den ryska försörjningen. Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) bekräftade likaså i sitt yttrande om Entso-G:s försörjningsprognos för vintern att risker som materialiseras kan leda till försörjningsbrist samt att försörjningssituationen och minskningen av efterfrågan på gas fortsatt bör bevakas.

För att säkerställa att EU är förberett inför vintern 2024–2025 och garantera att medlemsstaterna uppfyller fyllnadsmålet på 90 % till den 1 november 2024 krävs fortsättningsvis en noggrann förvaltning av lagren som bör ligga på en tillräckligt hög nivå under hela vintern. Under 2023–2024, precis som under 2022–2023, har minskningen av efterfrågan varit en grundförutsättning för att upprätthålla tillräckliga lagernivåer i slutet av vintern och medge nödvändig flexibilitet under sommaren så att lagringsmålet på 90 % kunde nås, och samtidigt hålla priserna på lägre nivåer och begränsa volatiliteten. Åtgärderna för att minska efterfrågan spelade en avgörande roll för att kunna uppnå lagringsmålet redan i augusti, i god tid före måldatumet i november. Europeiska marknadsaktörer började följaktligen att lagra gas i Ukraina mot slutet av sommaren 2023.

Med hänsyn till osäkerheten när det gäller leveranserna från Ryssland, den i nuläget försämrade geopolitiska hotbilden, väderförhållandena och utvecklingen på den globala gasmarknaden föreslås det därför att medlemsstaterna rekommenderas att fortsätta med sina samordnade åtgärder för att minska efterfrågan efter det att den period som fastställs i förordning (EU) 2022/1369 löper ut. Medlemsstaterna är exponerade för försörjningsavbrott i olika grad, men eventuella gasförsörjningsbrister skulle skada alla medlemsstaters ekonomier. Såsom anges i meddelandet *Spara gas för en trygg vinter* av den 20 juli 2022 är det ekonomiskt mer hållbart för enskilda och företag i alla medlemsstater att, i en anda av

solidaritet, fortsätta att minska efterfrågan på ett proaktivt och proportionerligt sätt i stället för att ställas inför ej samordnade inskränkningar i ett senare skede. Proaktiva, samordnade och frivilliga besparingar minskar därför risken för den negativa inverkan som gasbrist skulle ha på industriernas konkurrenskraft.

I den föreslagna rådsrekommendationen om fortsatta samordnade åtgärder för att minska efterfrågan rekommenderas följaktligen att medlemsstaterna fortsätter att minska sin efterfrågan med 15 % jämfört med referensperioden mellan den 1 april 2017 och den 31 mars 2022.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Det föreslagna instrumentet kompletterar befintliga berörda EU-initiativ och EU-lagstiftning som säkerställer att invånarnas gasförsörjning är tryggad och att kunderna skyddas mot större avbrott i försörjningen. Det främjar också målet om diversifiering av naturgasförsörjningen.

Det följer logiskt av befintliga initiativ såsom ”REPowerEU”, förslaget till ett paket om utfasning av fossila bränslen på vätgas- och gasmarknaden och initiativet ”Spara gas för en trygg vinter”, inbegripet förordning (EU) 2022/1369 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (ändrad genom förordning (EU) 2023/706). Bestämmelserna kompletterar EU:s lagstiftning om den inre marknaden och försörjningstrygghet, i synnerhet förordning (EU) 2017/1938. Initiativet kompletterar också rådets förordning (EU) 2022/2576 om ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, tillförlitliga prisriktvärden och utbyte av gas över gränserna. Det finns solidaritetsmekanismer som säkerställer att medlemsstaterna i händelse av försörjningsavbrott samarbetar över gränserna för att se till att energi tillhandahålls de kunder i en region som behöver det mest.

Efter den ryska invasionen av Ukraina har EU lagt fram planen REPowerEU i syfte att komma till rätta med EU:s beroende av ryska fossila bränslen så snart som möjligt, allra senast 2027. För att uppnå detta omfattar REPowerEU en plan för att diversifiera energiförsörjningen, spara energi och skynda på den gröna omställningen. Det föreslagna initiativet är helt förenligt med målen i REPowerEU. Detta förslag till rådets rekommendation kompletterar därför de befintliga bestämmelserna och de senaste initiativen inom energisektorn, säkrar försörjningstryggheten för gas, bidrar till att stabilisera marknaden och hålla priserna under kontroll samt bidrar till att spara energi.

Meddelandet *Spara gas för en trygg vinter*, som antogs den 20 juli 2022, beskriver de verktyg som EU redan har tillgång till för en samordnad minskning av efterfrågan och vad mer som behöver göras för att EU ska vara förberett för fullständiga eller partiella avbrott. Det föreslagna initiativet är ett svar på de ökade riskerna till följd av Rysslands krig mot Ukraina och kompletterar fullt ut de befintliga reglerna om försörjningstrygghet.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

. Detta förslag till rådets rekommendation är förenligt med andra initiativ som syftar till att förbättra unionens energiresiliens och förbereda inför eventuella nödsituationer, och det är helt förenligt med konkurrens- och marknadsreglerna eftersom fungerande gränsöverskridande energimarknader är avgörande för att säkerställa försörjningstryggheten i en situation med försörjningsbrist. Att rekommendera mer samordnade efterfrågeminskningar ligger också i linje med kommissionens mål enligt den gröna given och 55 %-paketet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Rekommendationen, som bidrar till en trygg energiförsörjning, ska antas på grundval av artikel 194.2 i EUF-fördraget jämförd med artikel 292 i EUF-fördraget. I artikel 292 föreskrivs den rättsliga grunden för rådets antagande av rekommendationer på grundval av ett förslag från kommissionen. Initiativet innebär ingen utökning av EU:s föreskrivande befogenheter eller bindande åtaganden för medlemsstaterna. Det är medlemsstaterna som kommer att besluta hur de ska genomföra denna rådsrekommendation utifrån sina nationella omständigheter. På energiområdet har EU delad befogenhet i enlighet med artikel 4.2 i EUF-fördraget.

Genom förordning (EU) 2022/1369, ändrad genom förordning (EU) 2023/706, fastställdes reglerna för samordnade åtgärder för att minska efterfrågan samt ett mål för en minskning av efterfrågan med 15 %, på grundval av artikel 122.1 i EUF-fördraget. Förordning (EU) 2022/1369 upphör att gälla den 31 mars 2024.

I denna föreslagna rådsrekommendation rekommenderas medlemsstaterna att fortsätta med sina insatser för att minska efterfrågan på gas i samma anda av solidaritet som det visades prov på under genomförandet av förordning (EU) 2022/1369.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

De åtgärder som planeras fortsätta inom ramen för detta initiativ är helt i linje med subsidiaritetsprincipen. På grund av omfattningen och de betydande effekterna av ytterligare nedskärningar i gasförsörjningen från Rysslands sida finns det ett behov av samordnade åtgärder från medlemsstaternas sida. En fortsatt samordnad ansats genom en unionsomfattande minskning av efterfrågan, i en anda av solidaritet, är nödvändig för att minimera risken för potentiella större avbrott under vintern 2024–2025, då gasförbrukningen kommer att vara större och medlemsstaterna delvis kommer att behöva förlita sig på den gas som lagras under inmatningssäsongen.

Med hänsyn till att gasförsörjningskrisen saknar motstycke och har gränsöverskridande effekter, och till att EU:s inre energimarknad är mycket integrerad, är det motiverat med fortsatta åtgärder på unionsnivå, eftersom medlemsstaterna inte på egen hand på ett tillräckligt effektivt och samordnat sätt kan avhjälpa risken för allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av prisökningar eller betydande försörjningsavbrott. Endast fortsatta EU-åtgärder som motiveras av en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna kan säkerställa att försörjningsavbrott inte leder till bestående skada för invånarna och ekonomin.

På grund av åtgärdens omfattning och effekter kan den uppnås bättre på unionsnivå, varför unionen får vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen.

• Proportionalitetsprincipen

Initiativet överensstämmer med proportionalitetsprincipen. De politiska åtgärderna står i proportion till de fastställda problemens omfattning och art och till uppnåendet av de fastställda målen.

Med tanke på den extraordinära geopolitiska situationen och det kvarvarande hotet mot invånarna och EU:s ekonomi finns det ett tydligt behov av fortsatta samordnade åtgärder.

Förslaget går därför inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de mål som fastställts i det nuvarande rättsliga instrumentet. Åtgärderna i förslaget till rekommendation anses vara proportionerliga och bygger i möjligaste mån på befintliga ansatser, såsom de befintliga krisnivåer och krisplaner som upprättats i enlighet med förordning (EU) 2017/1938 och bestämmelserna i förordning (EU) 2022/1369 som löper ut den 31 mars 2024.

I detta förslag fastställs det slutliga resultat som enligt rekommendationen bör uppnås, i form av ett frivilligt minskningsmål för gas för medlemsstaterna, samtidigt som medlemsstaterna ges full frihet att välja de effektivaste sätten att uppnå ett sådant frivilligt mål i enlighet med sina nationella särdrag och de åtgärder som redan föreskrivs i de nationella krisplanerna.

- **Val av instrument**

För att uppnå ovannämnda mål föreskrivs i EUF-fördraget, särskilt i artikel 292 jämförd med artikel 194.2 i EUF-fördraget, att rådet ska anta rekommendationer på grundval av ett förslag från kommissionen. En rådsrekommendation är ett lämpligt instrument i detta fall, med tanke på att det rekommenderas att man fortsätter med den samordnade minskning av efterfrågan som fastställs i förordning (EU) 2022/1369, ändrad genom förordning (EU) 2023/706, men samtidigt konstateras att en rättsligt bindande minskning av efterfrågan inte längre är nödvändig vid denna tidpunkt. Även om den inte är av bindande karaktär, signalerar en rådsrekommendation medlemsstaternas åtagande i fråga om åtgärderna i rekommendationen och lägger en solid politisk grund för samarbete på dessa områden, samtidigt som medlemsstaternas befogenheter respekteras.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

På grund av förslagets politiskt känsliga karaktär och det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att rådet hinner anta det i tid innan förordning (EU) 2022/1369 upphör att gälla den 31 mars 2024 kunde inget specifikt samråd med berörda parter genomföras. Lärdomar som dragits av tillämpningen av förordning (EU) 2022/1369 och översynen av samma förordning genom rapporterna COM(2023) 173 och COM(2024) 88 har dock tagits i beaktande. Regelbundna diskussioner med medlemsstater och berörda parter om tillämpningen av förordning (EU) 2022/1369 har, sedan den trädde i kraft den 8 augusti 2022, bland annat förts via gruppen för samordning av gasförsörjningen.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget förväntas inte få några negativa konsekvenser för de grundläggande rättigheterna. Åtgärderna enligt detta instrument kommer inte att påverka rättigheterna för kunder som kategoriseras som skyddade enligt förordning (EU) 2017/1938, vilket inbegriper alla hushållskunder. Instrumentet kommer att göra det möjligt att minska riskerna med gasbrist som annars skulle få stora konsekvenser för ekonomin och samhället.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta förslag kräver inga ytterligare anslag från EU:s budget.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

I detta förslag till rådets rekommendation föreslås att följande rekommenderas:

- Att medlemsstaterna fortsätter med de pågående åtgärderna för att minska efterfrågan i syfte att uppnå en minskning av efterfrågan på gas med 15 % jämfört med referensåren april 2017–mars 2022 till dess att delar av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791¹ införlivas senast den 11 oktober 2025.
- Att medlemsstaterna uppmuntras att fortsätta med den nuvarande rapporteringen till Eurostat om efterfrågeminskningen, inbegripet en uppdelning per sektor.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (EUT L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om fortsatta samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292 jämförd med artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) Detta förslag till rådets rekommendation syftar till att medlemsstaternas pågående åtgärder för att minska efterfrågan ska fortsätta, i syfte att uppnå en minskning av efterfrågan på gas med 15 % jämfört med referensåren april 2017–mars 2022. Rekommendationen syftar även till att uppmuntra medlemsstaterna att fortsätta med den nuvarande rapporteringen till Eurostat om efterfrågeminskningen, inbegripet en uppdelning per sektor.
- (2) Rådets förordning (EU) 2022/1369² antogs mot bakgrund av den gasförsörjningskris som orsakades av Rysslands invasion av Ukraina. Den syftar till att frivilligt, och vid behov obligatoriskt, minska unionens efterfrågan på gas, underlätta påfyllning av lager och säkerställa bättre beredskap mot eventuella ytterligare försörjningsavbrott. Den antogs med anledning av det brådskande behovet av att unionen svarar med tillfälliga åtgärder i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna.
- (3) Enligt förordning (EU) 2022/1369 skulle medlemsstaterna göra sitt yttersta för att minska sin gasförbrukning med 15 %, först under perioden 1 augusti 2022–31 mars 2023 och, efter det att rådets förordning (EU) 2023/706³ förlängde tillämpningstiden, under perioden 1 april 2023–31 mars 2024. För det fall att de frivilliga åtgärderna för att minska efterfrågan skulle visa sig vara otillräckliga för att hantera risken för en allvarlig försörjningsbrist fick rådet, på förslag av kommissionen, befogenhet att tillkännage unionsberedskap, vilket skulle utlösa en skyldighet till obligatorisk minskning av efterfrågan. Medlemsstaterna antog åtgärder för att minska sin respektive efterfrågan på gas i en anda av solidaritet, vilket ledde till en faktisk minskning av efterfrågan på gas i hela unionen med mer än 15 % mellan augusti 2022 och december 2023.
- (4) Enligt artikel 9 i förordning (EU) 2022/1369 måste kommissionen göra en ny översyn av denna förordning senast den 1 mars 2024 mot bakgrund av den allmänna

² Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (EUT L 206, 8.8.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1369/oj>).

³ Rådets förordning (EU) 2023/706 av den 30 mars 2023 om ändring av förordning (EU) 2022/1369 vad gäller förlängning av efterfrågeminskningssperioden för åtgärder för att minska efterfrågan på gas samt förstärkning av rapporteringen om och övervakningen av deras genomförande (EUT L 93, 31.3.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/706/oj>).

situationen avseende gasförsörjningen till unionen och för rådet lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten. Kommissionen lade fram de viktigaste resultaten av översynen i rapporten COM(2024) 88.

- (5) I rapporten COM(2024) 88 drog kommissionen slutsatsen att den allmänna försörjningssituationen fortfarande är skör trots att försörjningstryggheten när det gäller gas har förbättrats tack vare riktade investeringar och ett antal åtgärder, inbegripet efterfrågeminskning genom förordning (EU) 2022/1369. Den globala gasmarknaden är fortfarande ansträngd och den globala kondenseringskapaciteten förväntas inte förbättras på något betydande sätt före 2025–2027, och samtidigt kvarstår andra nedåtrisker som kan försämra den nuvarande försörjningssituationen. Kommissionen drog även slutsatsen att minskningen av efterfrågan har bidragit väsentligt till utfasningen av omkring 65 miljarder kubikmeter rysk gas 2023, och det främst inom hushålls- och industrisektorerna. Under 2023 var minskningen av efterfrågan avgörande för att det skulle finnas tillräckliga lagernivåer i slutet av vintern och medge nödvändig flexibilitet under sommaren för att kunna fullgöra den lagringsskyldighet på 90 % som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938⁴.
- (6) Perioder med betydande prisvolatilitet, däribland under sommaren och hösten 2023, när priserna inom några veckor steg med mer än 50 % till följd av strejken i de australiska anläggningarna för flytande naturgas (LNG) och Balticconnector-avbrottet, visar att marknaderna fortfarande är bräckliga och känsliga även för relativt små störningar som rör efterfrågan och utbud. Under sådana omständigheter kan rädslan för att naturgasförsörjningen skulle bli otillräcklig leda till negativa systemreaktioner i hela unionen med allvarliga återverkningar på energipriserna. På grund av den betydligt minskade importen av rysk gas via rörledning under det senaste året har gasförsörjningen till unionen totalt sett minskat avsevärt jämfört med situationen före krisen. Unionen har mottagit omkring 25 miljarder kubikmeter rysk gas via rörledningar, och totalt stod de ryska leveranserna för endast 15 % av unionens totala import (rörledningsgas och flytande naturgas) 2023, vilket kan jämföras med 45 % år 2021.
- (7) På grund av den fortsatt känsliga balansen mellan tillgång och efterfrågan kan avbrott i gasförsörjningen få omfattande konsekvenser för gas- och elpriserna och skulle kunna skada unionens ekonomi genom att påverka dess konkurrenskraft och inverka negativt på Europas invånare. Fortsatt samordnad minskning av efterfrågan i alla medlemsstater i en anda av solidaritet rekommenderas därför, bland annat för att på ett effektivt sätt och med minsta möjliga marknadsstörningar fylla på lagren, vilket bidrar till att säkerställa en trygg gasförsörjning inför vintern 2024–2025. Proaktiva, samordnade och frivilliga besparingar minskar risken för den negativa inverkan som gasbrist skulle ha på industriernas konkurrenskraft.
- (8) Sedan förordning (EU) 2022/1369 trädde i kraft har beredskapsnivån på gasmarknaden och unionens försörjningstrygghet förbättrats avsevärt. Risker för unionens energitrygghet kvarstår dock, i och med att den globala situationen på gasmarknaden fortfarande är ansträngd och priserna fortfarande är högre än före krisen. Läget förvärras av marknadens volatilitet som bland annat beror på geopolitiska spänningar,

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (EUT L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

vilket för närvarande illustreras av bland annat krisen i Mellanöstern och Röda havet. På grund av försörjningsavbrott och den ansträngda marknaden de senaste månaderna befinner sig tolv medlemsstater fortfarande på den första eller den andra krisnivån enligt den gemensamma EU-klassificeringen, i enlighet med artikel 11.1 i förordning (EU) 2017/1938.

- (9) Dessa potentiella svårigheter när det gäller risker för försörjningstryggheten förvärras av ett antal ytterligare risker, bland annat att det nuvarande avtalet om gastransitering genom Ukraina (där ca 14 miljarder kubikmeter transiterades 2023) löper ut den 31 december 2024. Andra risker är en potentiell återhämtning i den asiatiska efterfrågan på flytande naturgas som minskar tillgången på gas på den globala gasmarknaden, en kall vinter 2024–2025 som kan leda till en ökning av efterfrågan på gas med upp till 30 miljarder kubikmeter, extrema väderhändelser som kan påverka vattenkraftslagringen och kärnkraftsproduktionen på grund av låga vattennivåer, med en efterföljande ökning av efterfrågan av gaseldad kraftproduktion. Dessutom tillkommer risker förknippade med ytterligare avbrott i kritisk infrastruktur, såsom sabotaget mot Nord Stream-rörledningarna i september 2022 och avbrottet i Balticconnector-rörledningen i oktober 2023 samt försämringar i det geopolitiska läget, särskilt i länder och regioner som är relevanta för unionens energitrygghet såsom Ukraina, Azerbajdzjan och Mellanöstern.
- (10) De globala gasmarknaderna är fortfarande ansträngda och förväntas vara det under en viss tid. Som Internationella energiorganet (IEA) har konstaterat i sin rapport *Medium-Term Gas Report 2023*⁵ ökade den globala försörjningen av flytande naturgas endast måttligt under 2022 (med 4 %) och 2023 (med 3 %). I sin *World Energy Outlook 2023*⁶ förväntar sig IEA att marknadsbalansen kommer att förbli osäker inom den närmaste framtiden till dess att ny kapacitet för flytande naturgas blir tillgänglig under 2025–2027.
- (11) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791⁷ och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413⁸ som nyligen antagits kommer att bidra till att EU:s mål för minskade växthusgasutsläpp uppnås och efterfrågan i närtid minskas strukturellt, i linje med den globala översynen inom ramen för COP28⁹ där man konstaterar att det är nödvändigt att ställa om från fossila bränslen i energisystemen på ett rättvist, välordnat och jämlikt sätt. De åtgärder som medlemsstaterna kommer att anta för att införliva dessa direktiv kommer till stor del ännu inte att vara i kraft under tillämpningen av denna rekommendation, men de kommer att bidra till att minska efterfrågan på gas under de år som följer på införlivandet. Med tanke på att viktiga bestämmelser i ovannämnda direktiv kommer att behöva införlivas först i maj 2025 är

⁵ [Medium-Term Gas Report 2023 – Analysis – IEA.](#)

⁶ [World Energy Outlook 2023 – Analysis – IEA.](#)

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (EUT L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁹ Global översyn inom ramen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (*UNFCCC Global Stocktake*), https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2023_L17_adv.pdf

det lämpligt att rekommendera en minskning av efterfrågan på gas under övergångsperioden fram till införlivandet.

- (12) Medlemsstaternas minskning av efterfrågan kan i synnerhet bidra till att underjordiska gaslagringsanläggningar fylls på, i syfte att säkerställa en tillräcklig försörjningstrygghet inför vintern 2024–2025 och förhindra att ett underskott i lagerpåfyllningen håller i sig till vintern 2025–2026. En fortsatt minskning av efterfrågan på gas kommer även att bidra till fortsatt prispress, vilket gynnar konsumenterna och industrins konkurrenskraft i unionen.
- (13) Rekommendationen att spara gas bör inte påverka behovet av att hålla fast vid medlemsstaternas mål för minskade växthusgasutsläpp. Denna rekommendation bör således inte avskräcka medlemsstaterna från att fortsätta att byta från kol till gas för t.ex. elproduktion om det är något som hjälper dem att uppnå de mål för minskade växthusgasutsläpp som anges i deras integrerade nationella energi- och klimatplaner, vilka har upprättats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999¹⁰.
- (14) Bestämmelserna om minskad efterfrågan i denna rekommendation tar hänsyn till särskilda nationella omständigheter. Medlemsstaterna bör ha möjlighet att tillfälligt begränsa det rekommenderade målet för minskningen av efterfrågan i händelse av sådana nationella omständigheter, t.ex. när en medlemsstat står inför en elkris, i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941¹¹. Ett sådant scenario skulle kunna inbegripa en begränsning som står i proportion till en betydligt ökad användning av gas för elproduktion, som krävs för att i betydande utsträckning exportera mer el till en angränsande medlemsstat, på grund av exceptionella omständigheter såsom låg tillgång till vattenkraft eller kärnkraft i den berörda medlemsstaten, eller i den angränsande medlemsstat till vilken betydligt mer el exporteras.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

- (1) Medlemsstaterna bör hantera en situation med svårigheter när det gäller gasförsörjningen, i syfte att säkerställa unionens försörjningstrygghet för gas i en anda av solidaritet, genom förbättrad samordning, övervakning och rapportering av nationell minskning av efterfrågan på gas.
- (2) Medlemsstaterna bör göra sitt yttersta för att under perioden 1 april 2024–31 mars 2025 (*minskningsperioden*) minska sin gasförbrukning med minst 15 % jämfört med sin genomsnittliga gasförbrukning under *referensperioden* 1 april 2017–31 mars 2022.
- (3) I syfte att minska gasförbrukningen i varje medlemsstat under *minskningsperioden* bör efterfrågan på gas vara 15 % lägre jämfört med dess referensgasförbrukning. *Referensgasförbrukning* avser en medlemsstats genomsnittliga förbrukade gasvolym under referensperioden. För medlemsstater där gasförbrukningen ökade med minst

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1).

8 % under perioden 1 april 2021–31 mars 2022 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen under referensperioden, avses med *referensgasförbrukning* endast den förbrukade gasvolymen under perioden 1 april 2021–31 mars 2022.

- (4) Denna rekommendation riktar sig inte till en medlemsstat vars elsystem endast är synkroniserat med ett tredjelandets elsystem om det avsynkroniseras från det tredjelandets system, så länge tjänster avseende det isolerade elkraftsystemet eller andra tjänster behöver tillhandahållas den systemansvarige för överföringssystemet för att säkerställa en säker och tillförlitlig drift av elkraftsystemet.
- (5) Denna rekommendation riktar sig inte till en medlemsstat så länge den medlemsstaten inte är direkt sammanlänkad med en annan medlemsstats sammanlänkade gassystem.
- (6) En medlemsstat vars faktiska volym lagrad gas den 1 augusti 2022 var större än dess delmål för den 1 augusti 2022 som anges i bilaga 1a till förordning (EU) 2022/1032 bör ha möjlighet att begränsa den referensgasförbrukning som används för beräkningen av målet för minskningen av efterfrågan enligt punkt 3 med skillnaden mellan den lagrade volymen och delmålet.
- (7) En medlemsstat bör ha möjlighet att begränsa den referensgasförbrukning som används för beräkningen av målet för minskningen av efterfrågan enligt punkt 3 med den volym gas som förbrukats som råvara under referensperioden. *Råvara* avser *annan användning av naturgas än för energi* enligt kommissionens (Eurostat) energibalanser.
- (8) En medlemsstat bör även ha möjlighet att justera den referensgasförbrukning som används för beräkningen av målet för minskningen av efterfrågan enligt punkt 3 med den ökning av den förbrukade gasvolymen som följer av bytet från kol till gas inom fjärrvärme, om denna ökning är minst 8 % under perioden 1 augusti 2023–31 mars 2024 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen under referensperioden och i den mån denna ökning direkt kan tillskrivas bytet.
- (9) En medlemsstat bör ha möjlighet att begränsa målet för minskningen av efterfrågan med 8 procentenheter förutsatt att den visar att dess sammanlänkning med andra medlemsstater mätt i fast teknisk exportkapacitet jämfört med dess årliga gasförbrukning 2021 understiger 50 % och denna kapacitet på sammanlänkningslinjer med andra medlemsstater faktiskt har använts för transport av gas på en nivå av minst 90 % under föregående månad, såvida inte medlemsstaten kan visa att det inte fanns efterfrågan och kapaciteten maximerades, och att dess inhemska LNG-anläggningar är kommersiellt och tekniskt redo att omdirigera gas till andra medlemsstater upp till de volymer som marknaden kräver.
- (10) En medlemsstat bör ha möjlighet att tillfälligt begränsa alla mål för minskning av efterfrågan i händelse av en elkris för att minska risken för elförsörjningen, i synnerhet om det inte finns några ekonomiska alternativ för att ersätta den gas som krävs för att producera el utan att allvarligt äventyra försörjningstryggheten. I sådana fall rekommenderas medlemsstaten att informera om skälen till begränsningen.
- (11) De åtgärder som medlemsstaterna valt ut för att minska efterfrågan bör vara tydligt definierade, transparenta, proportionella, icke-diskriminerande och kontrollerbara.
- (12) När medlemsstaterna vidtar åtgärder som påverkar andra kunder än skyddade kunder enligt definitionen i artikel 2.5 i förordning (EU) 2017/1938 rekommenderas de att följa objektiva och transparenta kriterier som beaktar deras ekonomiska betydelse, liksom bland annat följande:

- (a) Ett avbrotts inverkan på leveranskedjor som är avgörande för samhället.
 - (b) De eventuella negativa effekterna i andra medlemsstater, särskilt på leveranskedjor i nedströmssektorer som är avgörande för samhället.
 - (c) Potentiella långvariga skador på industrianläggningar.
 - (d) Möjligheterna att minska förbrukningen och ersätta produkter i unionen.
- (13) När medlemsstaterna har beslutat om åtgärder för att spara gas rekommenderas de, när de fattar beslut om åtgärder för att minska efterfrågan, att överväga åtgärder för att minska gas som förbrukas i elsektorn, åtgärder för att uppmuntra bränslebyte i industrin, nationella informationskampanjer och riktade skyldigheter att minska uppvärmning och kylning, främja byte till förnybara bränslen och minska förbrukningen inom industrin.
- (14) Medlemsstaterna rekommenderas att informera kommissionen om nya åtgärder för att minska efterfrågan som ännu inte har anmälts till kommissionen i enlighet med förordning (EU) 2022/1369.
- (15) Medlemsstaterna rekommenderas att övervaka genomförandet av åtgärderna för att minska efterfrågan på sina territorier, och medlemsstaterna rekommenderas att minst varannan månad och senast den 15:e dagen i påföljande månad via Eurostat rapportera till kommissionen om sin gasförbrukning (i terajoule, TJ).
- (16) Det rekommenderas att rapporteringen till Eurostat inkluderar uppgifter om gasförbrukningen uppdelat per sektor, inbegripet gasförbrukningen för följande sektorer:
- (a) Gastillförsel för el- och värmeproduktion.
 - (b) Gasförbrukning inom industrin.
 - (c) Gasförbrukning inom hushåll och tjänster.
- (17) Vid tillämpningen av rekommendationen i denna punkt bör de definitioner och statistiska konventioner som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008¹² anses vara relevanta.
- (18) Det är välkommet att kommissionen stöder genomförandet av denna rekommendation genom att övervaka den efterfrågeminskning som uppnåts per sektor och de åtgärder för att minska efterfrågan som vidtagits, tillsammans med gruppen för samordning av gasförsörjningen.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304, 14.11.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1099/oj>).